

СВЕТЪТ ИЗУЧАВА **ИСПАНСКИ ЕЗИК**

БЪЛГАРИЯ

2018

Преподаването на испанския като чужд език

Местата, в които се преподава испански език са т.нар. езикови гимназии. Тези училища представляват част от групата на специализираните гимназии, в които учениците влизат чрез изпит, състоящ се от две части: български език и математика. Този вид гимназии се ползват с голям престиж, поради което за всяко място кандидатстват по няколко ученика, в зависимост от училището и града.

Тук трябва да се изтъкне изявлението на г-жа Ваня Кастрева, Началник на Регионалното Управление на Образованието, гр. София, от началото на юни 2018г., пред БНТ, 1914 ученика са кандидатствали за следващата учебна година в Испанската езикова гимназия „Мигел де Сервантес“ в София, която е една от най-престижните гимназии в София.

При тази образователна система, която продължава пет учебни години, първата, е подготвителна година за интензивно изучаване на чужд език, между 18 и 22 часа седмично, заедно с български език, математика, физическо образование и изобразително изкуство. В оставащите четири години се изучават неопределен брой предмети на чуждия език. Приблизително половината от учениците, които изучават испански език, се намират в езиковите гимназии, като го изучават като първи език или свободно избираем предмет.

164 Испанска езикова гимназия „Мигел де Сервантес“

4 Езикова гимназия „Фр. Жулио-Кюри“

От 29 гимназии с испанска секция в цялата страна, 12 са част от Програмата за испански гимназии и секции на испанското Министерство на образованието, културата и спорта. В настоящата учебна година 2017-2018 в тях работят 16 испански учители. 3532 ученика изучават испанския като първи език и 1120 като втори.

Учителите преподават испански език, испанска литература, испанска култура и цивилизация. По-голямата част от испанската секция е съставена от български учители по испански език и литература, както и български учители, които преподават различни предмети на испански език, основно история, география, физика, химия и биология.

ИСПАНСКИ ЕЗИКОВИ ГИМНАЗИИ И СЕКЦИИ, ЧАСТ ОТ СПОРАЗУМЕНИЕТО ОТ 2001г. 2017-2018 учебна година					
УЧИЛИЩЕ	БРОЙ УЧЕНИЦИ В ИСПАНСКАТА СЕКЦИЯ	УЧЕНИЦИ ИЗУЧАВАЩИ ИСПАНСКИ КАТО ЧУЖД ЕЗИК	ОБЩ БРОЙ УЧЕНИЦИ	ИСПАНСКИ УЧИТЕЛИ	% ОТ ОБЩИЯ НА ИСПАНСКИТЕ ГИМНАЗИИ И СЕКЦИИ
ЕГ „Мигел де Сервантес“, София	746	0	746	1	16,1
ЕГ „Сесар Вайехо“, София	541	0	541	2	11,7
ЕГ „Раковски“, София	406	418	824	1	17,8
ЕГ „Паисий Хилендарски“, София	96	241	337	1	7,29
ЕГ „Максим Горки“, Стара Загора	120	0	120	2	2,59
ЕГ „Г. С. Раковски“, Бургас	387	0	387	1	8,38
ЕГ „Иван Вазов“, Пловдив	268	15	283	1	6,1
ЕГ „Фр. Ж. Кюри“, Варна	471	85	556	2	12
ЕГ „Св. Константин Кирил Философ“, Русе	128	108	228	1	4,9
Гимназия за изучаване на чужди езици, Плевен	124	0	124	1	2,6
ЕГ „Асен Златаров“, Велико Търново	123	122	245	1	5,3
ЕГ „Асен Златаров“, Хасково	117	103	227	2	4,9
ОБЩ БРОЙ	3527	1092	4618	16	

Ученици, които изучават испански като чужд език					
Учебна година					
Образователен етап	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	%
Начален (1-8 клас)	3,850	4,013	4,081	3,954	0.84%
Средно образование (9-12 клас)	12,506	12,813	12,701	13,112	9.43%
Професионално образование	1,613	1,537	2,019	2,063	1.14%
Общо:	18,174	18,532	17,969	18,363	3.00%

Разработка с използвани данни от Образованието в България 2017г., Националният Статистически Институт

В горната таблица виждаме, че броят на учениците нараства прогресивно в дванадесет езикови гимназии, част от Споразумението от 2001. От друга страна, ако анализираме цялостно числата, виждаме, че броя на изучаващите испански език в държавните училища е все още по-малък в сравнение с други европейски езици, особено при нива, които не са от средното образование.

При представяне на данните от основното образование обаче, и се позоваваме на неоспоримия факт, че въпреки наличието на голямо търсене за изучаване на испански език, което не може да бъде удовлетворено поради липса на учители, процента на ученици при езиците показват, че испанския напредва най-много след английския език.

Присъствие на Министерство на образованието и професионалното обучение на Испания в чужбина

Министерство на Образованието и професионалното обучение е представено в България чрез Отдел „Образование“ в Посолството на Испания в София, от където се координират всички програми и образователни дейности в страната.

Експерт по образователните въпроси, който подпомага преподавателите по испански език изобщо, както в основното, средното, така и във висшето образование.

Езиковите гимназии и паралелки са основното поле на действие. Приносът на Министерство на Образованието и професионалното обучение е съсредоточен върху:

- Подбор и подкрепа на испанските учители.
- Предоставяне на дидактически материали за учениците от испанските гимназии и паралелки.
- Ежегодно се организира Национален Конкурс за училищен театър на испански език през месец февруари. До 2016 година се провежда и Международен Театрален Фестивал на ротационен принцип между 7-те страни включени в Програмата за езикови гимназии, в който са участвали по две трупи от всяка страна. През 2014 година се провежда в България.
- Консултации и съдействие за необходимите формалности в помощ на желаещите да учат в Испания.
- Организиране на **дейности за обучение на учителите** чрез работни групи и семинари през цялата учебна година. Дейностите за обучение, част от годишната Програма за обучение на Отдел „Образование“ са насочени основно към учителите по испански език в България и понякога се провеждат в сътрудничество със звено „Образование“ в Румъния за учителите по испански език там.

Сцени от пиеси, представени на Конкурса за училищен театър на испански език 2018г.

През последните години, в рамките на Споразумението между Министерствата на образованието на двете страни, се създадоха три нови секции в езиковите гимназии, първата в Хасково (през 2016г.), а в София и Димитровград ще започнат работа през учебната 2018-2019 година.

През 2016г. за първи път в България беше въведена програмата **Помощник учители** по английски език в сътрудничество със Софийския университет „Св. Климент Охридски“, с който беше подписано Споразумение за сътрудничество за подкрепа и изпълнение на програмата за помощник учители по английски език в Испания. Споразумението беше подписано от Съветника по образователните въпроси, г-н Аха Мариньо, и Ректора на Софийския университет, проф. Анастас Герджиков за срок от четири години, с възможност да се продължи.

Целта на това споразумение е разпространение и представяне на Програмата за помощник-учители по английски език сред завършили или последен курс студенти от този Университет. Първата

група общо 20 български помощник учители, започна през 2016-2017 учебна година в основни и средни училища в различни испански автономни области. През 2018 конкурса се отвори и за унгарски кандидати.

Програмата за публикации за обучение и разпространение на испанския език е с теоретичен и практически характер. Открояват се периодичните публикации на дидактически материали на или от испански език, изработени като допълнение към програмите по испански и специално адаптирани за нуждите на учениците от тези гимназии, както и тримесечен бюлетин с информация за дейностите на Отдел „Образование“.

Библиотеката на Отдел „Образование“ в София

Библиотеката, която е на разположение на учителите и учениците по испански език, разполага с 6871 единици библиографски и аудиовизуален фонд и 897 регистрирани читатели.

Отдел „Образование“ **сътрудничи с местните университети** и участва в организирането на културни мероприятия и международни конгреси. Сътрудничи също така и с Асоциацията на преводачите в България, университети и други чуждестранни институции при организирането на годишния Конкурс за превод от различни езици на български. Такова сътрудничество с други чуждестранни институции има и при организирането и провеждането, заедно с Институт Сервантес, на Международния Ден на Езиците, който се провежда ежегодно през септември.

Оценка на програмите

Оценката за работата на Езиковите гимназии и паралелки, в които броя на учениците постепенно нараства, е много положителна, с голямо участие на учителите и учениците във всички програми и конкурси организирани от Отдел „Образование“: театър, късометражни продукции, фотография, поезия и кратък разказ, превод.....

Активно участие на учителите във всички дейности за обучение и публикациите на Отдел „Образование“.

Викока посещаемост в библиотеката, с консултации и вземане на материали и книги за прочит и работа у дома.

Програмата Еуропроф заслужава да бъде специално отбелязана.

На 14 февруари 2012 година се подписа Меморандум за сътрудничество между Министерство на Образованието и професионалното обучение на Испания и Министерство на Образованието, младежта и науката на България за инициране на програмата Еуропроф с две цели:

- Обучение по испански език на учители по други езици, за да получат езикова компетентност и педагогическа квалификация, която се изисква от българското законодателство за правоспособност като учител по испански език и литература в държавните основни и средни училища.
- Обучението по испански език на учители преподаващи други предмети е с цел да получат езикова компетентност, която се изисква от българското законодателство, за да преподават тези предмети на испански в държавните основни и средни училища.

От началото на програмата, през март на 2012 година, са обучени повече от 90 учители по език и по предмети на чужд език. Обучението по испански език се провежда чрез програмата AVE с наставник от Институт Сервантес, в присъствени сесии с активно обучение през цялата година. И тук една от основните цели на Отдел „Образование“ е сътрудничеството с Институт Сервантес в София, Министерство на образованието и науката на България и Софийския Университет „Климент Охридски“ за развитието на тази програма.

През настоящата учебна година 2017-2018, интереса на учителите към програмата продължава, но поради бюджетни проблеми, тя все още не може да започне и се очаква решение от страна на Министерствата на двете страни.

През последните години се преустановиха следните програми, за които всички от езиковите гимназии и паралелки, се надяват да бъдат възстановени:

- Организиране на културни пътувания за учениците от 8 клас на испанските гимназии и секции. Престоят от десет дни позволяваше на младите учащи да бъдат в контакт с ученици от езикови гимназии на други страни, освен опознаването на страната, чиито език са изучавали интензивно – 20 часа седмично – през учебната година.
- Стипендии за ученици с отличен успех.
- Пътят на Кетцала (един представител от България)
- Стипендии за български учители по испански език за участие в летни курсове на Университета „Менендес и Пелайо“ в Сантандер.

Отново е възможно кандидатстването за стипендии по националната програма за „Възстановяване на изоставени селища с образователна цел“ през лято 2018 за учениците на испанските гимназии и секции.

[Други испански институции.](#)

Институт Сервансет, открит в София през 2006 година, предлага богата културна и образователна програма и работи в тясно сътрудничество с Отдел „Образование“ при изработването на Програмата за обучение и разпространение на испанския език и култура. Това сътрудничество е отразено в Годишен оперативен план (РОА), изготвян ежегодно от двете институции.

В България съществуват девет центъра за получаване на различните нива на Диплома за испански като чужд език - DELE: Институт Сервантес в София, Нов Български Университет и останалите, в различни испански езикови гимназии в страната.

Данни за кандидатите за диплома DELE записали се през последните години:

Година	Кандидати
2014	334
2015	427
2016	425
2017	405

Броят включва изпитните центрове на Институт Сервантес в София, Бургас, Пловдив, Русе, Нуб, Варна, Велико Търново и Йордания

Също така, трябва да се отбележи присъствието на Министерство на външните работи и сътрудничество на Испания, което чрез Испанската Агенция за Международно Сътрудничество е изпращало трима университетски преподаватели в България, двама във Факултета по класически и нови филологии в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и трети в Великотърновския университет, във Факултета за приложна лингвистика до 2011-2012 учебна година.

След няколко години на застой програмата отново е отворена за учебна година 2016-2017 с един лектор в Софийския университет.

Отдел „Образование“ в София

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Вече обърнахме внимание на широкото разпространение при изучаването на чужди езици в България в средните специализирани гимназии, както и за високият брой на учениците, изучаващи два чужди езика, 76% в средното образование и 48,72% в професионалното образование. Испанският език е на пето място след английския, руския, немския и френския, в различните образователни етапи и въпреки това, отразява най-голям растеж след английския, в сравнение със спада при другите езици. А увеличаващото се търсене на изучаване на испански език в началното образование, не може да бъде задоволено, поради липса на учители. Затова подкрепата на Министерство на образованието на Испания в Испанските гимназии и секции чрез испанските учители е от изключителна важност, тъй като въпреки засилващия се интерес за изучаване на испански език, в България има дефицит на учители, квалифицирани да преподават.

В заключение, въпреки този дефицит и относително ниския брой на ученици, изучаващи испански език в държавните училища, най-вече ако го сравним с изучаването на други езици, около 4618 ученика в 12те Испански гимназии, част от Споразумението за учебната 2017-2018 година, можем да потвърдим, че испанският се е утвърдил като втория най-силно развиващ се език след английския и който най-малко е афектиран от отрицателния ръст на населението през последните години.